

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5982/2551

นายวิวัฒน์ อมรธัญโจทก์ นางสาวเพ็ญภาวีร์ ศิริประภาโกศลจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1548, พ.ร.บ.จดทะเบียนครอบครัวฯ มาตรา 19

ย่อ / หลักกฎหมาย

ป.พ.พ. มาตรา 1548 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บิดาจะจดทะเบียนเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายได้ ต่อเมื่อได้รับความยินยอมของเด็กและมารดาเด็ก ส่วนวรรคสามและวรรคสี่บัญญัติว่า ในกรณีที่เด็กหรือมารดาเด็กคัดค้านว่าผู้จดทะเบียนไม่ใช่บิดาหรือไม่ให้ความยินยอมหรือไม่อาจให้ความยินยอมได้ การจดทะเบียนเด็กเป็นบุตรต้องมีคำพิพากษาของศาล จากบทบัญญัติดังกล่าวแสดงให้เห็นชัดเจนว่าประสงค์ให้เด็กเป็นผู้ให้ความยินยอมเป็นการเฉพาะตัว การที่นายทะเบียนแจ้งแก่ผู้ร้องว่าไม่สามารถรับจดทะเบียนให้ได้โดยไม่แจ้งการจดทะเบียนของผู้ร้องไปยังผู้คัดค้านและเด็กก่อนตาม มาตรา 1548 วรรคสอง หรือตาม พ.ร.บ.จดทะเบียนครอบครัวฯ มาตรา 19 วรรคสอง เพราะปรากฏว่าขณะที่

คำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนขอจดทะเบียนนั้น เด็กหญิง ป. อายุเพียง 3 ปีเศษ ยังไร้เดียงสาไม่สามารถให้ความยินยอมได้ จึงเป็นการปฏิบัติถูกต้องตาม พ.ร.บ.จดทะเบียนครอบครัวฯ มาตรา 19 แล้ว ผู้ร้องจึงมีอำนาจยื่นคำร้องขอต่อศาลขอให้พิพากษาให้ผู้ร้องจดทะเบียนเด็กหญิง ป. เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายได้ ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องจดทะเบียนเด็กหญิง ป. ผู้เยาว์เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ร้อง ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า ผู้ร้องไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอต่อศาล เนื่องจากไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมาย โดยไม่ได้ไปยื่นคำร้องขอจดทะเบียนรับรองผู้เยาว์ต่อนายทะเบียนเพื่อให้นายทะเบียนแจ้งการจดทะเบียนเป็นหนังสือไปยังผู้คัดค้านและผู้เยาว์ระหว่างตั้งครรภ์ ผู้ร้องไม่สนใจหรือเอาใจใส่เกื้อกูลความเป็นอยู่ของผู้คัดค้าน ไม่เคยจ่ายเงินเดือนหรือค่าใช้จ่ายในครัวเรือนแก่ผู้คัดค้าน เมื่อผู้คัดค้านคลอดผู้เยาว์ ผู้ร้องไม่ช่วยอุปการะเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่บุตร ปล่อยให้เป็นที่ของของผู้คัดค้านแต่เพียงผู้เดียว ผู้คัดค้านเลี้ยงดูผู้เยาว์มาโดยตลอดและผู้เยาว์เริ่มเข้ารับการศึกษาก็ดีแล้วไม่มีความจำเป็นที่ผู้ร้องจะจดทะเบียนรับรองบุตรอีก ขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องจดทะเบียนเด็กหญิง ป. ผู้เยาว์เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ร้อง ให้ผู้ร้องมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย ยกคำคัดค้าน ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความทั้งสองฝ่ายให้ตกเป็นพับ ผู้คัดค้านอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวพิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ ผู้คัดค้านฎีกาศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัววินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงรับฟังได้เป็นยุติในชั้นนี้ว่า ผู้ร้องและผู้คัดค้านอยู่กินฉันสามีภริยากันโดยไม่ได้จดทะเบียนสมรสตั้งแต่ปี 2539 มีบุตรด้วยกัน 1 คน เด็กหญิง ป. ซึ่งเกิดวันที่ 5 พฤษภาคม 2543 วันที่ 30 เมษายน 2547 ผู้ร้องยื่นคำร้องขอจดทะเบียนเด็กหญิง ป. เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายต่อนายทะเบียน แต่ผู้ร้องไม่สามารถนำตัวผู้คัดค้านและเด็กหญิง ป. มาให้ความยินยอมได้ นายทะเบียนจึงแจ้งให้ผู้ร้องไปยื่นคำร้องขอต่อศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านว่า ผู้ร้องมีอำนาจยื่นคำร้องขอต่อศาลหรือไม่ โดยผู้คัดค้านฎีกาว่า นายทะเบียนไม่ได้แจ้งการจดทะเบียนของผู้ร้อง

ไปยังผู้คัดค้านและเด็กหญิง ป. ก่อนตามที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1548 วรรคสอง พระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช 2478 มาตรา 19 บัญญัติ ผู้ร้องจึงไม่มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาล เห็นว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1548 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บิดาจะจดทะเบียนเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย ได้ต่อเมื่อได้รับความยินยอมของเด็ก และมารดาเด็ก และวรรคสามและวรรคสี่บัญญัติว่า ในกรณีที่เด็กหรือมารดาเด็กคัดค้านว่าผู้ขอจดทะเบียนไม่ใช่บิดา หรือไม่ให้ความยินยอม หรือไม่อาจให้ความยินยอมได้ การจดทะเบียนเด็กเป็นบุตรต้องมีคำพิพากษาของศาล เมื่อศาลได้พิพากษาให้บิดาจดทะเบียนเด็กเป็นบุตรได้ และบิดาได้นำคำพิพากษาไปขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนให้นายทะเบียนดำเนินการจดทะเบียนให้ จากบทบัญญัติดังกล่าวแสดงให้เห็นชัดเจนนวประสงคืให้เด็กเป็นผู้ให้ความยินยอมเป็นการเฉพาะตัว เมื่อปรากฏว่าขณะที่ผู้ร้องไปยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนขอจดทะเบียนว่าเด็กหญิง ป. เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายนั้น เด็กหญิง ป. อายุเพียง 3 ปีเศษ ยังไร้เดียงสายังไม่สามารถให้ความยินยอมได้ แม้นายทะเบียนจะแจ้งไปยังผู้คัดค้านและเด็กหญิง ป. ตามมาตรา 1548 วรรคสอง หรือตามพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช 2478 มาตรา 19 วรรคสอง ก็ไม่เกิดประโยชน์เพราะเด็กหญิง ป. ไม่สามารถให้ความยินยอมได้ดังวินิจฉัยมาแล้ว การที่นายทะเบียนแจ้งแก่ผู้ร้องว่าไม่สามารถรับจดทะเบียนได้ จึงเป็นการปฏิบัติถูกต้องตามพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช 2478 มาตรา 19 ด้วย ดังนั้นผู้ร้องจึงมีอำนาจยื่นคำร้องขอต่อศาลขอให้พิพากษาให้ผู้ร้องจดทะเบียนเด็กหญิง ป. เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายได้ ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของผู้คัดค้านฟังไม่ขึ้น" พิกษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

กิริติ กาญจนรินทร์ · ม.ล.ฤทธิเทพ เทวกุล · สิริรัตน์ จันทรา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) – deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/5982/2551>